

Vzorové úlohy zo slovenského jazyka a literatúry

štvorročné štúdium

Pravopisné cvičenie

1. Dopln chýbajúce hlásky. Prepíš text správne.

Na školsk_ch v_letoch spoznávame krás_ _lovenska, kultúrne a h_stor_cké pamiatk_ .

Siedm_ jún bol naš_m v_letn_m dňom. Dvadsiat_ št_ria deviatac_ o_cestovali na sever _lovenska. Dom_nantou Orav_ je _ravsk_ hrad a _ravská priehrada. Niektor_ žiaci navštívili túto lokal_tu druh_krát. Dozvedel_ sme sa o piat_ch zatopen_ch dedinách, ktoré zm_zl_ pod vodo_ v päťdesiat_ch rokoch m_nulého storočia. Priehrada nás fasc_novala tr_dsiat_m_ ôsm_m_ metram_ hĺbk_ pri priehradnom múre. Hradom nás previedla s_mpat_cká sprievodk_ňa. Svoj v_klad dávnej m_nulosti doplnila aj f_ktív_n_m_ príbehm_ . Na hrade sa nieko_kokrát usadili aj f_lmár_ . Počas prehliadk_ sme zdolali šes_stošeš'desiattr_ schodo_ . Po takomto trén_ngu by sme mohli ísť aj na ol_mpiádu.

Pravopisné cvičenie

2. Dopln chýbajúce hlásky. Prepíš text správne.

Nieked_ nieko_k_ velitelia kráľovsk_ch vojsk, ktor_ dovted_ v bojoch vžd_ v_ťazievali, rozhodl_ sa spojiť svoje s_ly a postav_ť sa nepriate_om na odpor. A tu si najlepšie v_skúšal_ svoje s_ly mlad_ vojac_ , ktor_ sa strán_li plienenia, zháňania kor_sti a šarvátok _bezmocn_m nepriateľom a d_čhtili ukázať sa pre_starším_ kozákm_ , zmerať svoju s_lu v boji chlapa proti chlapov_ s odvážn_m, chvastav_m Poliakom, p_šne harcujúcim na hrdom kon_ v dolománe, ktorého rukáv_ mu za chrbtom povievali vo vetre. Mnoho si už ukor_stili konsk_ch postrojo_ , drah_ch šabl_ a pušiek. Za mesiac zmužnel_ a celkom sa premenil_ len nedávno operené mlád'atá, stal_ sa z nich chlap_ .

Ukážka č.1

Cveng kôš

Šu - šu – šu – šu - šav!

Cvendžíme,
Zuníme,
Zvoníme –
Skosíme
rolí zlatohlav.

Šu - šu - šu - šu -ušť!

Čo bolo
okolo,
skosíme
na holo -
a zas bude púšť.

(Pavol Országh-Hviezdoslav)

1. Označ druh citosloviec v básni:

- A. vlastné citoslovce
- B. zvukomalebné citoslovce
- C. utvorené zo slovesa
- D. utvorené z podstatného mena

2. Ako sa nazývajú slovesá v básnickej reči, ktoré autor použil vo svojej básni (cvendžíme. /zuníme, zvoníme, skosíme)?

- A. citovo zafarbené slová
- B. personifikácia
- C. metafora
- D. onomatopoeje, t. j. zvukomalebné slová

3. Označ správny nominatív množného čísla slova, ktorého tvar je v genitíve množného čísla kôš:

- A. kosa
- B. osy
- C. kosy
- D. kozy

4. Označ jazykový umelecký prostriedok verša rolí zlatohlav:

- A. epiteton
- B. porekadlo
- C. príslovie
- D. metafora

5. V ktorej vete sa nachádza metonýmia?

- A) Po pomalom tanci začali piť už tretí pohár.
- B) Stál som na pavlačovej chodbe zámku a hľadel na nádvorie.
- C) Mal na sebe bledomodrú pyžamu, na nose okuliare a usmieval sa.
- D) Moji spolužiaci vstávali rad za radom ako mátohy.

6.

Z úzkej izby von do poľa,

do slobody von.

Slnko kýva, škovrán volá,

zvučí žitia zvon.

- A) urč rým úryvku básne, napíš jeho schému
- B) vypíš z uvedenej slohy 1 verš
- C) pomenuj podčiarknuté umelecké prostriedky

7. Urč vetné členy vo vete:

Zrazu sa rozvíril hustý prach.

8. Urči slovný druh, rod, číslo, pád a vzor podčiarknutých slov vety:

Šťastný výherca pretekov získa v lete exotickú dovolenku.

**9. Napíš priezviská 3 ľudí, ktorí sa zaslúžili o uzákonenie spisovnej slovenčiny?
V ktorom roku sa uskutočnil tento významný počín?**

10. Oprav chyby vo vetách a prepíš ich pravopisne správne:

- A) Stretneme sa u fontány.
- B) Za desať minút zvoní.
- C) Stratil som svoj obľúbený kapesník.
- D) Prosím Vás, bola by ste taká láskavá a podala mi papier?

11. Zarad' vety do príslušného jazykového štýlu:

- A) Slza slasti lícom skanie.
- B) Zložky zmesi oddelíme extrakciou.
- C) Na základe Vašej objednávky, zo dňa 3. mája 2015, Vám zasielame tovar v hodnote 500 €.

12. Akým slovných druhom je podčiarknuté slovo nasledovnej vety:

Áno, stretneme sa o piatej.

13. Aký slohový postup použiješ, keď budeš písať:

- A) úvahu
- B) charakteristiku
- C) zápisnicu

14. Dopln' správne jedno slovo do poučky:

- A) Predložky so, zo, vo, ku nazývame .....
- B) Viazanú umeleckú reč voláme .....